

Czwartek, 13 września 2018 r.

P8_TA(2018)0344

Uganda, aresztowanie posłów opozycji

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2018 r. w sprawie Ugandy, aresztowania posłów opozycji (2018/2840(RSP))

(2019/C 433/13)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Ugandy,
  - uwzględniając wspólne lokalne oświadczenie delegatury Unii Europejskiej, szefów misji Austrii, Belgii, Danii, Francji, Irlandii, Niderlandów, Niemiec, Szwecji, Włoch i Zjednoczonego Królestwa oraz szefów misji Norwegii i Islandii wydane w dniu 17 sierpnia 2018 r. na temat wyborów uzupełniających w gminie Arua,
  - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z dnia 10 grudnia 1948 r., której Uganda jest sygnatariuszem,
  - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z 1966 r., ratyfikowany przez Ugandę w dniu 21 czerwca 1995 r.,
  - uwzględniając Konwencję ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania z 1984 r.,
  - uwzględniając Afrykańską kartę na rzecz demokracji, wyborów i dobrych rządów,
  - uwzględniając oświadczenie ugandyjskiej Komisji Praw Człowieka w sprawie pojawiających się w kraju problemów związanych z prawami człowieka w następstwie wyborów uzupełniających w gminie Arua przeprowadzonych w dniu 15 sierpnia 2018 r.,
  - uwzględniając sprawozdanie grupy roboczej ds. uniwersalnego mechanizmu oceny okresowej Rady Praw Człowieka na temat Ugandy,
  - uwzględniając umowę o partnerstwie AKP-UE („umowa z Kotonu”), w szczególności jej art. 8 ust. 4 o niedyskryminacji,
  - uwzględniając konstytucję Republiki Ugandy z 1995 r., zmienioną w 2005 r.,
  - uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że wybory uzupełniające przeprowadzone w dniu 15 sierpnia 2018 r. w gminie Arua w północno-zachodniej Ugandzie, w których wybrano niezależnego kandydata opozycji Kassiano Wadriego, naznaczone były przemocą;
- B. mając na uwadze, że w dniu 13 sierpnia 2018 r. prezydent Ugandy Yoweri Museveni i niezależny poseł Robert Kyagulanyi Ssentamu, znany również jako Bobi Wine, oraz kilku innych polityków wzięło udział w kampanii przedwyborczej w Arui, która przebiegała w bardzo napiętej atmosferze wywołanej zabójstwem w czerwcu jednego z parlamentarzystów;
- C. mając na uwadze, że popularny muzyk Bobi Wine, po zdobyciu w 2017 r. miejsca w ugandyjskim parlamencie, stał się wpływowym krytykiem prezydenta Museveniego;
- D. mając na uwadze, że pod koniec dnia 13 sierpnia 2018 r. kierowca Bobiego Wine’a Yasin Kawuma został w niejasnych okolicznościach zastrzelony, natomiast zwolennikom Kassiano Wadriego zarzuca się, że obrzucili samochód prezydenta Museveniego kamieniami, gdy ten opuszczał Aruę;
- E. mając na uwadze, że policja aresztowała dwóch dziennikarzy ugandyjskiej stacji telewizyjnej NTV Herberta Zziwę i Ronalda Muwangę, którzy prowadzili relację na żywo z miejsca, gdzie został zabity Yasin Kawuma;

Czwartek, 13 września 2018 r.

- F. mając na uwadze, że wkrótce po tym aresztowano B. Wine'a i K. Wadriego oraz kilka innych osób; mając na uwadze, że B. Wine został oskarżony o posiadanie broni palnej;
- G. mając na uwadze, że dzień po wyborach 33 osoby, w tym K. Wadriego i czterech posłów do parlamentu (Roberta Kyagulanyi, Francisca Zaaka, Gerald Karuhangę i Paula Mwiru), oskarżono o zdradę, natomiast B. Wine został oskarżony przez sąd wojskowy o nielegalne posiadanie broni;
- H. mając na uwadze, że ugandyjskie siły bezpieczeństwa brutalnie stłumiły protesty w Arui, Kampali i Mityanie wywołane tymi aresztowaniami; mając na uwadze, że według doniesień użyto gazu łzawiącego i ostrej amunicji;
- I. mając na uwadze, że w dniu 20 sierpnia 2018 r. pracujący dla agencji Reuters fotograf James Akena, który dokumentował protesty polityczne w Kampali pod hasłem #freeBobiWine [uwolnić Bobiego Wine'a] został pobity przez żołnierzy, aresztowany i zatrzymany na kilkanaście godzin;
- J. mając na uwadze, że według doniesień B. Wine i inni zatrzymani byli w więzieniu torturowani; mając na uwadze, że władze, które początkowo zaprzeczyły tym zarzutom, obiecały je zbadać;
- K. mając na uwadze, że po decyzji sądu wojskowego, by wycofać zarzuty o nielegalne posiadanie broni, B. Wine został z kolei oskarżony o zdradę przed sądem cywilnym;
- L. mając na uwadze, że B. Wine został następnie zwolniony za kaucją i opuścił Ugandę w celu leczenia w USA;
- M. mając na uwadze, że były wysoki komisarz ONZ ds. praw człowieka Zeid Ra'ad al-Hussein wezwał rząd Ugandy do przeprowadzenia drobiazgowego, niezależnego i bezstronnego dochodzenia w sprawie poważnych zarzutów łamania praw człowieka, w tym pozasądowych egzekucji, nadmiernego używania siły i stosowania tortur oraz innych form złego traktowania, oraz do postawienia winnych przed sądem;
- N. mając na uwadze, że przywódca Forum na rzecz Zmian Demokratycznych (FDC) i czterokrotny kandydat w wyborach prezydenckich Kizza Besigye był wielokrotnie zatrzymywany przez policję lub wojsko w okresie między rokiem 2001 i 2017, ostatnio w dniu 25 września 2017 r.;
- O. mając na uwadze, że aresztowania i zastraszanie przedstawicieli opozycji politycznej są w Ugandzie na porządku dziennym;
1. wyraża głębokie zaniepokojenie aresztowaniem opozycyjnych parlamentarzystów w związku z wyborami uzupełniającymi w Arui;
  2. podkreśla, że niezwykle ważne dla demokracji w Ugandzie jest poszanowanie przez prezydenta i rząd Ugandy niezależności parlamentu krajowego jako instytucji oraz niezależności mandatu jego członków, a także zapewnienie wszystkim posłom do parlamentu możliwości swobodnego wykonywania uzyskanego w wyborach mandatu;
  3. wzywa władze Ugandy do wycofania najwyraźniej fałszywych zarzutów wobec Bobiego Wine'a oraz zaprzestania represji wobec polityków i zwolenników opozycji;
  4. wzywa władze Ugandy do natychmiastowego wszczęcia skutecznego, bezstronnego i niezależnego dochodzenia w sprawie zabójstwa Yasina Kawumy oraz w sprawie doniesień o ofiarach śmiertelnych i nadmiernym użyciu siły podczas protestów; oczekuje sprawnego i niezależnego dochodzenia w sprawie zarzutów stosowania tortur wobec osób aresztowanych w Arui i ich złego traktowania; podkreśla, że winnych należy koniecznie postawić przed sądem;
  5. ponownie przypomina o swoim przywiązaniu do wolności słowa i potwierdza kluczową rolę, jaką w społeczeństwie demokratycznym odgrywają media; zauważa z niepokojem, że dziennikarze relacjonujący demonstracje i zamieszki, które wybuchły, byli bici, podobnie jak uczestnicy protestów, a dwóch dziennikarzy aresztowano; wzywa władze Ugandy, by stworzyły warunki, w których dziennikarze mogą bez przeszkód wykonywać swoją pracę polegającą na informowaniu o wydarzeniach politycznych w kraju;

Czwartek, 13 września 2018 r.

6. przypomina władzom Ugandy, że mają obowiązek zagwarantować, chronić i propagować prawa podstawowe, w tym prawa obywatelskie i polityczne mieszkańców kraju, między innymi wolność słowa i wolność zgromadzeń;
  7. przypomina rządowi Ugandy o jego międzynarodowych zobowiązaniach, w szczególności dotyczących poszanowania podstawowych wolności i praworządności oraz prowadzenia spraw sądowych, zwłaszcza jeśli chodzi o prawo do rzetelnego i bezstronnego procesu;
  8. nalega na organy ścigania, by chroniły podstawowe wolności bez uciekania się do jakichkolwiek form zastraszania, stosując się w ten sposób do art. 24 konstytucji Ugandy, który stanowi, że nikt nie może być poddawany jakiegokolwiek formie tortur lub okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania;
  9. wzywa siły bezpieczeństwa Ugandy, by wykazywały się powściągliwością podczas pilnowania porządku w czasie protestów, zaniechały używania ostrej amunicji, działały zgodnie z prawem i z pełnym poszanowaniem prawa dotyczącego praw człowieka oraz by pozwoliły dziennikarzom swobodnie wykonywać pracę informacyjną;
  10. jednocześnie apeluje do demonstrantów o działanie z poszanowaniem prawa i korzystanie z przysługujących im praw i swobód w granicach prawa;
  11. apeluje do UE, by wykorzystała pozycję polityczną, jaką dają jej programy pomocy na rzecz rozwoju, zwłaszcza programy wsparcia budżetowego, do lepszej ochrony i propagowania praw człowieka w Ugandzie;
  12. wyraża uznanie dla działań ugandyjskiej Komisji Praw Człowieka podjętych po aresztowaniach, zabójstwach i torturach będących następstwem wyborów uzupełniających w Arui, obejmujących relacje, wizyty w ośrodkach przetrzymywania, poszukiwania osób zaginionych oraz interwencje, aby zagwarantować więźniom prawa, leczenie i odwiedziny rodzin;
  13. wzywa wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa do uważnego śledzenia sytuacji w Ugandzie; podkreśla, że Parlament Europejski powinien być informowany o wszelkich dalszych oznakach utrudniania lub uniemożliwiania pracy legislacyjnej posłów opozycji w parlamencie Ugandy;
  14. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, prezydentowi Republiki Ugandy, przewodniczącemu ugandyjskiego parlamentu oraz Unii Afrykańskiej i jej instytucjom.
-